

Wat zegt de VVD over jeugdzorg?

- ✓ Jongeren met ernstige problemen worden als eerste geholpen
- ✓ Door met de Hervormingsagenda Jeugd
- ✓ Meer langetermijncontracten tussen aanbieders en gemeenten
- ✓ Ouders als eerste aan zet bij lichte problematiek

VVD

De VVD presenteerde deze Tweede Kamerverkiezingen als eerste politieke partij haar (concept-)verkiezingsprogramma, getiteld "Sterker uit de storm". Een 81 pagina's tellend programma met veel ideeën en plannen, waaronder ook een aantal voor de jeugdzorg.

"Goede jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle gezinnen die dit nodig hebben. Dit geldt ook voor de jeugdpsychiatrie. We gaan door met de Hervormingsagenda Jeugd. We voorkomen dat kinderen onnodig een etiket opgeplakt krijgen en zorgen dat jongeren met ernstige problemen als eersten passend worden geholpen. Bij lichtere problematiek is het de verwachting dat ouders als eerste aan zet zijn. Lokale teams kunnen daarbij ondersteunen."

Wat valt op? De VVD houdt de jeugdzorgparagraaf kort en bondig. Met aandacht voor o.a. kinderen die hulp het hardst nodig hebben, de Hervormingsagenda Jeugd en de samenwerking tussen aanbieders en gemeenten. Onderwerpen zoals de jeugdbescherming, de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg, of een samenhangende jeugd- en gezinsvisie komen echter niet aan bod.

Wat zegt de SP over jeugdzorg?

- ✓ Wachlijsten, marktwerking en bureaucratie worden verminderd door te investeren in jeugdzorg
- ✓ Gezinnen krijgen eerder passende hulp om uithuisplaatsingen te voorkomen
- ✓ Stabiele financiering voor jeugdhulp met verblijf
- ✓ Jeugdzorg stopt pas als de Big Five op orde zijn
- ✓ Specialistische jeugdzorg wordt landelijk gefinancierd
- ✓ Meer geld naar gemeenten voor investeringen in de buurt

SP

De SP presenteerde als tweede landelijke partij haar verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober. De titel van het verkiezingsprogramma, "Supersociaal", staat symbool voor de visie van een sociaal Nederland waar de SP zich hard voor maakt. In het verkiezingsprogramma zijn er onder meer voorstellen om de marktwerking drastisch in te perken, rijken stevig te belasten, en het eigen risico in de zorg af te schaffen.

Ook wordt er in het verkiezingsprogramma een compleet hoofdstuk gewijd aan "Onze jongeren, onze toekomst" met daarin voorstellen op het gebied van wonen, onderwijs, klimaat en een reeks andere thema's om jongeren een goede toekomst te bieden. Wat jeugdzorg betreft is er een stuk meer terug te lezen over wat er volgens de SP nodig is.

Wat valt op? De SP is voornemens om veel meer te investeren in de sociale basisvoorzieningen in de buurt en in gemeenten. En door ook in de jeugdzorg meer te investeren hoopt de SP de wachlijsten terug te dringen, marktwerking in te perken en bureaucratie te verminderen. Voor jongeren in de jeugdzorg die 18 worden zal de jeugdzorg pas stoppen als de Big Five (support, wonen, school en werk, inkomen en welzijn) op orde zijn. Een interessant voorstel is om de

specialistische jeugdzorg landelijk te gaan financieren.

De vraag resteert of de SP – ondanks hun inzet op het voorkomen van jeugdzorg en het investeren in sociale basisvoorzieningen voor kinderen en gezinnen – voornemens is om hun visie op de jeugd en jeugdzorg te bundelen in één samenhangende jeugd- en gezinsaanpak, zoals Jeugdzorg Nederland eerder voorstelde. Ook heeft de partij hun verkiezingsplannen niet laten doorrekenen door het CPB. Het is daardoor nog onduidelijk of deze plannen financieel haalbaar zijn.

Wat zegt NSC over jeugdzorg?

- ✓ Gemeenten krijgen wettelijke opdracht om uithuisplaatsingen te voorkomen
- ✓ Doorplaatsingen worden gestopt door inzet op pleegzorg, gezinshuizen en kleinschalige woonvormen
- ✓ Door met de Hervormingsagenda Jeugd, conform Raad van State, Algemene Rekenkamer en deskundigencommissie
- ✓ Jeugdzorg kan worden verlengd tot 23 jaar of langer indien nodig
- ✓ Eén hulpverleningsinstantie pakt problemen in gezinnen integraal aan

Nieuw Sociaal Contract

Nieuw Sociaal Contract (NSC) houdt ook de komende Tweede Kamerverkiezingen bestaanszekerheid hoog in het vaandel. Niets voor niets dat het verkiezingsprogramma getiteld "Zorgen voor zekerheid: de basis op orde" vol staat met ideeën om onder andere het minimumloon te verhogen, het toeslagenstelsel te vereenvoudigen en het vertrouwen in de overheid te herstellen.

Naast deze typische NSC thema's wordt er ook een beroep gedaan op jongeren om actief onderdeel uit te maken van de "weerbare" samenleving. Tegelijkertijd erkent NSC de groeiende mentale problemen onder jongeren en jongvolwassenen, en wordt normalisering, eigen veerkracht en "ondersteuning in het sociaal domein" gestimuleerd.

Wat valt op? Als uitgangspunt van de jeugdzorgparagraaf neemt NSC "een overheid die kinderen en gezinnen beschermt vanuit nabijheid, vertrouwen en menselijkheid." Opmerkelijk is dat NSC gemeenten de wettelijke opdracht wil geven om uithuisplaatsingen te voorkomen. Doorplaatsingen worden gestopt door in de wet te verankeren dat er maximaal één verplaatsing zonder rechterlijke toets mag plaatsvinden. Wat de Hervormingsagenda Jeugd betreft blijven de

kritieken/adviezen van de Raad van State, Algemene Rekenkamer en deskundigencommissie van Van Ark leidend voor NSC (net als in 2023). Daarnaast moet de gesloten jeugdzorg versneld worden afgebouwd en moet er langdurig (financieel) commitment van gemeenten komen om de verschuiving te maken naar zo ambulante mogelijke zorg.

In het verkiezingsprogramma lezen we helaas niets terug over de positie van NSC ten opzichte van een eigen bijdrage in de jeugdzorg. Eerder stemde de partij wel voor een motie in de Tweede Kamer om de invoering hiervan terug te draaien. Jeugdzorg Nederland blijft hier namelijk fel op tegen. Wat ook nog niet duidelijk is is hoe de cruciale verbinding tussen jeugdzorg en onderwijs wordt versterkt.

- ☒ Géén eigen bijdrage in de jeugdzorg
- ☒ Meer kleinschalige, open alternatieven die beter aansluiten bij de behoeften van kinderen
- ☒ Ondersteuning voor pleegouders wordt verbeterd
- ☒ Het gezin wordt centraal gezet en uithuisplaatsingen gebeuren alleen in het uiterste geval
- ☒ De leeftijdsgrens van 18 jaar in de Jeugdwet wordt versoepeld
- ☒ Familiescholen en brugfunctionarissen worden gestimuleerd

GroenLinks-PvdA

In "Een nieuwe start voor Nederland" richt GroenLinks-PvdA zich op het herstellen van een "uitgeholde" verzorgingsstaat aan de hand van vijf concrete beloften die de partij wil doen aan de kiezer. GL-PvdA geeft prioriteit aan het aanpakken van de woonproblemen, maar zet zich tevens in voor een groene toekomst, een goed inkomen, een sterk en veilig Nederland, en een stevige (sociale) basis.

Met een uitgebreide jeugdzorgparagraaf is er een hoop te schrijven over de plannen van GL-PvdA. Niet alleen de jeugdzorg zelf krijgt aandacht, maar ook wordt er stilgestaan bij voldoende basisvoorzieningen in de buurt, de rol van het onderwijs, en het belang van mentale gezondheid. Daarnaast wordt de marktwerking in de zorg aangepakt en worden medewerkers beter beloond.

Wat valt op? GL-PvdA pleit er in hun verkiezingsprogramma onder meer voor dat kinderen meer zeggenschap over hun behandeling krijgen en dat hun stem voldoende wordt gehoord. Ook na 18 jaar hebben jongeren recht op verlengde jeugdzorg als ze dat willen. Daarnaast wil GL-PvdA door met het maken van hervormingen in de jeugdzorg en wordt de gesloten jeugdzorg verder

afgebouwd om ruimte te maken voor kleinschalige, open alternatieven. Om kinderen zo thuis mogelijk op te laten groeien mogen uithuisplaatsingen alleen in het uiterste geval en worden pleegouders beter ondersteund. Daarnaast dient er uitvoering te worden gegeven aan de adviezen van de deskundigencommissie en een staatscommissie die het jeugdbeschermingsstelsel zal gaan onderzoeken.

Het is goed dat GL-PvdA expliciet benoemt dat de eigen bijdrage in de jeugdzorg van tafel moet. Maar bijvoorbeeld ook dat er een landelijk actieplan moet komen om de mentale gezondheid van jongeren te verbeteren, in de hoop om de instroom in de jeugdzorg en de ggz daarmee terug te dringen. Wat Jeugdzorg Nederland betreft zou het daarnaast ook mooi zijn als er een coördinerend bewindspersoon – een Minister voor Jeugd – op het hele jeugddomein wordt aangesteld.

Wat zegt de Christen-Unie over jeugdzorg?

- ✓ Meer investeringen in sociale en pedagogische basis in het gezin, op school en in de buurt
- ✓ Samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg wordt vereenvoudigd
- ✓ Stabiele financiering van gemeenten voor passende inzet van jeugdhulp
- ✓ Jeugdzorgorganisaties die uithuisplaatsingen succesvol voorkomen worden beloond
- ✓ Géén eigen bijdrage in de jeugdzorg
- ✓ Eén minister verantwoordelijk voor jeugd- en gezinsbeleid

ChristenUnie

In het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie worden een aantal stevige beloftes gedaan. Zo wil de partij meer geld om de woningnood aan te pakken, kinderarmoede terugbrengen en de brede bestaanszekerheid van gezinnen vergroten.

Net als enkele andere partijen besteedt de ChristenUnie in hun verkiezingsprogramma veel aandacht aan de jeugdzorg. Onder het kopje "jeugd- en gezinsbeleid" pleit de partij voor het belang van het brede gezin, met als belangrijkste speerpunt één bewindspersoon die hiervoor verantwoordelijk zal zijn. Ook wil de partij inzetten op "gezonde relaties tussen ouders" en het versterken van de pedagogische basis in het gezin, op school en in de buurt. Daarbij is expliciet aandacht voor het verlagen van de vraag naar jeugdzorg.

Wat valt op? De ChristenUnie zet in op zorg in de eigen omgeving van het kind. Dat doet de partij door de samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg te versterken. Maar ook door te investeren in ontmoetingsplekken in de buurt en door het verbeteren van begeleiding en werving van pleegouders. In het verkiezingsprogramma spreekt de ChristenUnie zich expliciet uit tegen de invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg. Middels de Hervormingsagenda wil de partij

scherpere keuzes maken over het meer passend inzetten van jeugdzorg, waarbij de lokale teams en jongerenwerkers een cruciale rol spelen. In het verlengde hiervan pleit de ChristenUnie ook voor goede (financiële) randvoorwaarden voor gemeenten om jeugdzorg daadwerkelijk passender in te zetten.

Voor de ChristenUnie geldt dat uithuisplaatsingen een laatste redmiddel zijn. De partij komt daarom ook met een interessant voorstel op jeugdzorgorganisaties te belonen wanneer zij uithuisplaatsingen succesvol kunnen voorkomen. Hoe die beloning precies gaat werken is nog onduidelijk. Ook is er in de zorgparagraaf onder het kopje "Medische zorg" terug te lezen dat de partij de marktwerking in de zorg wil aanpakken. De vraag is of dit ook de nadrukkelijke inzet is bij de jeugdzorg; iets waar Jeugdzorg Nederland eerder voor heeft gepleit.

Wat zegt JA21 over jeugdzorg?

- ☒ Voldoende (financiële) ruimte voor gemeenten voor goede uitvoering van jeugdzorg
- ☒ Personeelstekorten worden aangepakt door administratie terug te dringen en salarissen te verhogen
- ☒ Stevigere regionale samenwerking in de jeugdregio's

JA21

Het verkiezingsprogramma van JA21 draagt de titel "De juiste aanpak voor Nederland". In het nieuws was er volop aandacht voor de plannen van de partij om een "minister voor Overheidsefficiëntie" aan te stellen, een idee dat in lijn is met de kleine overheid waar de partij al langer voor pleit. Maar met de komst van Ingrid Coenradie op de lijst van JA21 besteedt de partij voor het eerst ook veel meer aandacht aan de aanpak van huiselijk geweld en femicide, beide belangrijke onderwerpen voor Coenradie.

Ook jeugdzorg wordt genoemd in het programma: "Volle aandacht verdient ook de wijze waarop de jeugdzorg functioneert. De beoogde transformatie van de jeugdzorg stagneert door een aantal knelpunten, zoals het ontbreken van deskundigheid bij gemeenten, gebrek aan samenwerking, geldtekort, administratieve rompslomp en aanbieders van zorg die in zwaar weer verkeren."

Wat valt op? De jeugdzorgparagraaf van JA21 is kort, maar raakt wel aan een deel van de problemen waar de sector al langer mee kampt. Vooral gemeenten krijgen volop aandacht. Zo wil JA21 dat gemeenten meer ruimte krijgen voor de uitvoering van hun zorgtaken in de Wmo en de Jeugdwet en dat hier niet verder op bezuinigd mag worden. Ook moet de samenwerking

jeugdregio's steviger worden aangezet. Zorgbreed hecht JA21 waarde aan het terugdringen van administratieve lasten en bureaucratische verantwoordingsprocessen. Professionals in de zorg moeten volgens de partij voldoende salaris krijgen om hun goed werk te doen.

De Hervormingsagenda, de jeugdbescherming en het Toekomstscenario, de brede verbinding tussen jeugdzorg en het sociaal domein – om een aantal voorbeelden te noemen – worden echter niet genoemd. Dat laat vraagtekens bij de concrete oplossingen die JA21 biedt voor de knelpunten die zij constateren. Ook staat er in het verkiezingsprogramma niets over het verminderen van marktwerking in de jeugdzorg. Dat terwijl langdurige samenwerking tussen aanbieders en gemeenten bureaucratische rompslomp kan verminderen en zorgt voor meer rust in het stelsel.

Volt Wat zegt Volt over jeugdzorg?

- ✓ Jeugdzorg wordt gezinszorg met jongere als uitgangspunt
- ✓ Beleidsontwikkeling van jeugdzorg wordt meer wetenschappelijk onderbouwd
- ✓ Meer investeringen in programma's voor mentale gezondheid van jongeren
- ✓ Hervormingsagenda Jeugd wordt voortvarend uitgevoerd
- ✓ Regeringscommissaris voor jeugdbeleid wordt aangesteld
- ✓ Leeftijdsgrens van 18 jaar in de jeugdzorg met verblijf wordt losgelaten

 jeugdzorg
nederland

Volt

"Doe iets nieuws." Zo luidt het verkiezingsprogramma van Volt. En dat de partij in haar verkiezingsprogramma met vernieuwende ideeën komt, klopt. Want in het concept-verkiezingsprogramma kiest Volt namelijk onder meer voor de introductie van een basisinkomen, een Europees leger, en het afschaffen van het jeugdminimumloon.

In hun "kneiterprogressieve" partijprogramma heeft Volt veel oog voor de positie van de jeugd en gezinnen. Zo wil de partij meer aandacht en geld voor de mentale gezondheid van jongeren. Het basisinkomen moet gezinnen helpen om de basis op orde te brengen en financiële onzekerheid weg te nemen. Ook wil de partij geld steken in het voorkomen van intergenerationele overdracht van armoede en huiselijk geweld.

Wat valt op? Op jeugdzorg stelt Volt dat de Hervormingsagenda Jeugd voortvarend moet worden uitgevoerd. Net als in andere verkiezingsprogramma wil de partij bewegen van jeugdzorg naar gezinszorg, waarin breed wordt gekeken naar wat een gezin nodig heeft. Verbeteringen in de jeugdzorg moeten volgens de partij meer wetenschappelijk worden onderbouwd, met meer professionele hulp "vooraan in de zorglijn." Als laatste pleit de partij voor het loslaten van de

leeftijdsgrens van 18 jaar in de jeugdzorg met verblijf. En er wordt een regeringscommissaris Jeugd- en Jongerenparticipatie aangesteld die overzicht moet gaan houden over het hele jeugdbeleid, inclusief de Nationale Jeugdstrategie.

De plannen van Volt zijn voor een partij die voorheen zich niet heel actief bezighield met jeugdbeleid, vernieuwend en ambitieus. Waar de partij echter minder duidelijk over is is hun positie tegenover de plannen voor de jeugdbescherming. Ondanks dat de partij pleit voor een "financieel houdbaar" jeugdzorgstelsel, is echter niet duidelijk hoe zij dit naast de Hervormingsagenda beogen te doen, bijvoorbeeld door aanbestedingen in de jeugdzorg aan te pakken. Jeugdzorg Nederland pleitte hier eerder al eens voor.

Wat zegt de PVV over jeugdzorg?

- ☒ Bureaucratie en managementlagen in de zorg worden geschrapt
- ☒ Fraude in de zorg wordt aangepakt
- ☒ Zorgpersoneel wordt flexibel opgeleid en ingezet

PVV

"Keihard op asiel, immigratie en law and order – maar sociaal op koopkracht, zorg en volkshuisvesting." Dat staat er in het onlangs gepresenteerde verkiezingsprogramma van de PVV. In het verkiezingsprogramma is er een hoop te doen om asiel en migratie. Ook is er in het verkiezingsprogramma aandacht voor de zorg.

Ondanks een eerdere mislukte poging in het nu demissionaire kabinet, blijft de PVV pleiten voor het afschaffen van het eigen risico. Daarnaast zet de partij in op het fors terugdringen van administratieve lasten en bureaucratie in de zorg, waarbij de inzet van kunstmatige intelligentie een belangrijke rol speelt. Zorgverleners krijgen van de partij meer zeggenschap in hun werk en worden flexibel opgeleid en ingezet om de personeelstekorten in de zorg daarmee te verhelpen.

Wat valt op? De woorden "jeugdzorg" of "jeugd" worden nergens in het verkiezingsprogramma van de PVV genoemd. Als het aan de PVV zelf ligt is het al "erg genoeg" dat de problemen van de jeugdzorg moeten worden opgenomen in een verkiezingsprogramma en heeft de partij zich de afgelopen jaren "altijd ingezet voor de jeugdzorg", aldus de partij tijdens het afgelopen commissiedebat over jeugdbeleid en jeugdbescherming.

Ondanks dat de PVV grote woorden spreekt over haar eigen jeugdbeleid, is er een hoop onduidelijk. Denk bijvoorbeeld aan de eigen bijdrage in de jeugdzorg die op de loer ligt. Van een partij die wil voorkomen dat mensen zorg gaan mijden door geldzorgen, zou je mogen verwachten dat ze ook een eigen bijdrage niet ziet zitten. Ook de plannen van de PVV om bureaucratie en administratieve lasten aan te pakken worden niet uitgewerkt. Dat terwijl de marktwerking in de jeugdzorg hier een belangrijke oorzaak van is.

Het verkiezingsprogramma van de PVV zegt jammer genoeg niks over veel van de punten die Jeugdzorg Nederland eerder aankaartte in het verkiezingspamflet. Hoewel de partij van oudsher veel aandacht heeft voor ouderen, lijkt de toekomstige generatie – jongeren – aan het kortste eind te trekken.

Wat zegt de BBB over jeugdzorg?

- ✓ Hulp voor jongeren met complexe multiproblematiek wordt landelijk geregeld
- ✓ Betere samenwerking tussen zorg en sociaal domein
- ✓ Positie wijkteams en (jeugd)maatschappelijk werkers wordt versterkt
- ✓ Belang van het kind beter meegenomen met betrekking tot zorg en ggz

BBB

In hun verkiezingsprogramma profileert de BBB zich als "de regiopartij bij uitstek" en als een partij die wil leveren op thema's zoals migratie, landbouw en zorg. Wat de BBB betreft worden commissievergaderingen in de Tweede Kamer dan ook "in het land" gehouden om daarmee de kloof tussen Den Haag en het platteland te verbreken.

Op het gebied van zorg pleit de partij in hun verkiezingsprogramma voor zorg dichtbij en in de buurt. De BBB wil het vertrouwen in de zorgprofessional herstellen door administratieve lasten aan banden te leggen en door overbodige regels te schrappen. Ook zet de partij in op preventie. "Niet alle problemen zijn via de zorg op te lossen; het versterken van het dagelijks leven van gezinnen vermindert de druk op jeugdzorg," aldus het verkiezingsprogramma van de partij.

Wat valt op? De BBB zet in op een stevigere samenwerking tussen (jeugd)zorg en het sociaal domein. Zo hecht de partij veel belang aan maatschappelijk werk en wijkteams die kunnen helpen bij het vroegtijdig signaleren van de problemen van jongeren. Ook wil de BBB het belang van het kind beter meenemen in besluiten die worden gemaakt over de inzet van zorg en ggz, vermoedelijk bij volwassenen. De partij doet daarnaast een voorstel om de hulp voor jongeren

met complexe multiproblematiek weer landelijk te regelen en daarmee een deel van de decentralisatie terug te draaien.

Interessant genoeg pleit de BBB in hun verkiezingsprogramma voor het opnieuw beoordelen van de marktwerking in de ggz. Ook houdt de partij de ervaringsdeskundigheid van mensen met een beperking hoog in het vaandel. In het geval van jeugdzorg wordt over beide onderwerpen echter niets gezegd, terwijl het aanpakken van de marktwerking en ook het betrekken van ervaringsdeskundigen bij het maken van beleid in de jeugdzorg belangrijk is. Ook is niet bekend hoe de partij aankijkt tegen cruciale vraagstukken over de jeugdbescherming, de hulp aan jongeren in de jeugdzorg na 18 jaar, of de eigen bijdrage in de jeugdzorg. De jeugdzorgparagraaf van de partij is – relatief tot enkele andere verkiezingsprogramma's – beperkt. Wel heeft de BBB hun programma voor het eerst laten doorrekenen door het CPB.

Wat zegt het CDA over jeugdzorg?

- ☒ Eén minister verantwoordelijk voor kindregelingen, kinderopvang en jeugdbeleid
- ☒ Rijk en gemeenten houden vast aan (financiële) afspraken Hervormingsagenda Jeugd
- ☒ Vast aanspreekpunt op school voor jeugdhulp en behoud van onderwijs-jeugdzorgarrangementen
- ☒ Zware jeugdzorg wordt regionaal ingekocht en aangestuurd
- ☒ Meer sturing op bewezen effectieve jeugdzorg en strengere kwaliteitseisen
- ☒ Harde knip bij 18 jaar wordt versoepeld

CDA

Verantwoordelijkheid, fatsoen en vertrouwen. Dat zijn de thema's die centraal staan in het verkiezingsprogramma van het CDA. Daarnaast zet het CDA in hun verkiezingsprogramma – net als een aantal andere politieke partijen – vol in op het aanpakken van de wooncrisis. Ook wil de partij fors meer investeren in defensie en moet iedere Nederlander "vrijheidsbijdrage" gaan leveren. Het gezin staat voor het CDA net als eerdere verkiezingen, centraal in de plannen van de partij

"Het CDA wil een integrale aanpak bij hulp voor gezinnen, waarbij aandacht is voor een stabiele basis, zoals huisvesting, goed onderwijs, de impact van social media en het gezin. In het vangnet om kinderen heen zijn ouders, gemeenschappen en verenigingen cruciaal. Jeugdzorg moet aanvullend zijn, niet het startpunt. We zetten het kind centraal, niet de zorgaanbieder."

Wat valt op? Het CDA besteedt in hun verkiezingsprogramma veel aandacht aan "betrokken jeugdzorg". De partij erkent dat de jeugdzorg onder druk staat en hervormingen nodig zijn. De partij wijst daarbij op de Hervormingsagenda Jeugd, maar niet zonder inachtneming van de adviezen die zijn gedaan door de deskundigencommissie-Van Ark. Het CDA wil meer sturen op

bewezen effectieve jeugdzorg en strengere kwaliteitseisen stellen. Daarnaast moet zware jeugdzorg voortaan regionaal worden ingekocht en aangestuurd.

Interessant is ook dat het CDA nadrukkelijk pleit voor het instellen van een minister die verantwoordelijkheid draagt voor kindregelingen, kinderopvang en jeugdbeleid. Ook moet er beter worden samengewerkt tussen jeugdhulp en onderwijs door een vast aanspreekpunt op school en behoud van onderwijs-jeugdzorgarrangementen.

Het CDA zegt niets over het schrappen van de leeftijdsgrens van 18 jaar uit de Jeugdwet. Wel wil de partij soepeler omgaan met de harde knip. Daarnaast zegt de partij voor het invoeren van een eigen bijdrage te zijn, mits deze vooral wordt ingevoerd bij lichtere vormen van jeugdzorg en kansarme gezinnen niet schaad.

Wat zegt de SGP over jeugdzorg?

- ✓ Jeugdhulpplicht wordt met prioriteit afgebakend
- ✓ Personeelstekorten in jeugdbescherming worden bestreden
- ✓ Landelijk inzicht in kwaliteit en effectiviteit van behandelingen wordt versterkt
- ✓ Extra budget voor verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp
- ✓ Relatie- en gezinstherapie weer opgenomen in basispakket
- ✓ Eén minister van Jeugd en Gezin

SGP

"Veel mensen maken zich zorgen. Over de toekomst van ons land, over hoe we samenleven, over wat we nog kunnen vertrouwen." De eerste zinnen uit (concept-)verkiezingsprogramma van de SGP beginnen bezorgd. Toch wil de partij komende verkiezingen "doen wat nodig is voor Nederland" door zich in te zetten voor kwetsbaar leven, het gezin en een veilige samenleving. Het gezin krijgt in het programma van de SGP dan ook volop aandacht, en in het verlengde daarvan, ook de (zorg voor) jeugd.

Onder de koppen "Zorg voor jongeren en vertrouwen in gezinnen" en "Een veilig thuis voor kinderen" werkt de SGP in hun verkiezingsprogramma hun plannen voor een betere jeugdzorg en jeugdbescherming uit. De partij maakt zich grote zorgen over de 1 op 7 kinderen die inmiddels gebruik maakt van jeugdhulp en is bereid dit aan te willen pakken door te werken aan het "normaliseren in plaats van medicaliseren en het problematiseren van gedrag." Volgens de partij moet er daarom veel meer aandacht komen voor preventie in het gezin, om zo te voorkomen dat de inzet van jeugdzorg nodig is.

Wat valt op? De SGP besteed nadrukkelijk veel aandacht enerzijds aan het beter inrichten van

het jeugdhulpstelsel, en anderzijds aan het verbeteren van de situatie in de jeugdbescherming. De partij wil onder andere de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken. De jeugdhulpplicht moet met prioriteit worden afgebakend, maar niet zonder duidelijke visies van gemeenten op hoe zowel het voorveld als de jeugdhulp zelf moet worden ingericht. Ook wil de SGP meer inzicht in de kwaliteit en effectiviteit van behandelingen krijgen. De hervormingen in de jeugdbescherming moeten daadwerkelijk leiden tot een slagvaardiger systeem met minder lasten. Tevens is het volgens de partij nodig dat er moet worden geïnvesteerd in de arbeidsvoorwaarden van jeugdbeschermers om zo de aanhoudende personeelstekorten te kunnen bestrijden.

Opvallend aan het programma van de SGP is dat de partij niet wil afdoen aan de "beleidsvrijheid en democratische legitimiteit van gemeenten" daar waar het gaat over het aanbod van specialistische jeugdzorg. Dit is geen nieuw standpunt van de partij, maar staat wel haaks op plannen om de specialistische jeugdzorg weer (boven)regionaal in te gaan kopen. Wel pleit ook de SGP voor een bewindspersoon die zich zal buigen over het jeugd- en gezinsbeleid.

D66

Wat zegt D66 over jeugdzorg?

- ☒ Meer vaste contracten en langdurige aanbestedingsroutes
- ☒ Jeugd-ggz wordt centraler ingekocht en op termijn door de zorgverzekeraar
- ☒ Eén bewindspersoon voor integraal jeugdbeleid met zeggingskracht en eigen middelen
- ☒ Jongeren worden op basis van de vijf leefdomeinen beter begeleid in de overgang naar volwassenheid
- ☒ Meer ruimte voor samenwerking jeugdhulp en onderwijs
- ☒ Meer investeringen in opleiding en loopbaanontwikkeling van professionals

 jeugdzorg
nederland

D66

"Het kan wél." Met deze slogan voert D66 hun campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. In hun (concept-)verkiezingsprogramma belooft de partij doorbraken te leveren op vijf belangrijke onderwerpen. Zo wil D66 maar liefst tien nieuwe steden bouwen om de wooncrisis te doorbreken, burger- en jongerenfora introduceren, stevig inzetten op "onderwijs op maat voor iedere Nederlander" en wil de partij fors investeren in preventie.

Naast het "gewone" verkiezingsprogramma van de partij, publiceerde D66 ook een uitvoeringsprogramma. Waar het verkiezingsprogramma vooral blijft bij algemene ambities en doelstellingen, is het uitvoeringsprogramma een stuk concreter en duidelijker over hoe de partij haar standpunten beoogt waar te maken. Onder de noemer "We veranderen het systeem, niet het kind" worden er in het uitvoeringsprogramma maar liefst twee pagina's volledig gewijd aan de jeugdzorg.

Wat valt op? In het verkiezings- en uitvoeringsprogramma poogt D66 de "eindeloze cyclus" van gefaalde interventies te doorbreken door te investeren in preventie: een sterke sociale basis waarin gezinnen, scholen en buurten de kern vormen en waarin jeugdzorg niet het startpunt is,

maar alleen wordt ingezet wanneer het echt nodig is. De partij wil meer ruimte creëren voor samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs. Ook wil D66 bestaande schotten tussen verschillende wetgeving – Jeugdwet, Wmo, de Wet publieke gezondheid – doorbreken om meer maatwerk te kunnen leveren. De Big Five zijn leidend in de overgang naar volwassenheid wanneer jongeren in de jeugdzorg 18 worden. Om integraal jeugdbeleid mogelijk te maken stelt de partij tenslotte voor om een bewindspersoon aan te stellen met zeggingskracht en eigen middel en.

Goed is dat D66 ook aandacht heeft voor de randvoorwaarden die nodig zijn om het jeugdzorgstelsel houdbaar te maken. De partij pleit voor meer vaste contracten en langdurige aanbestedingsroutes tussen aanbieders en gemeenten. En ook professionals in de sector moeten ruimte krijgen voor hun opleiding en ontwikkeling. Een opvallend voorstel uit het uitvoeringsprogramma van D66 is dat jeugd-ggz op termijn door de zorgverzekeraar moet worden ingekocht. Daarmee trekt de partij de jeugd-ggz los van de Jeugdwet, met mogelijke gevolgen voor het uitgangspunt van de partij om toe te werken naar integraal jeugdbeleid en nauwere samenwerking met het sociaal domein.

Wat zegt de PvdD over jeugdzorg?

- ☒ Meer financiële steun aan gemeenten voor pleegzorg en Veilig Thuis
- ☒ Verbinding tussen onderwijs, jeugdzorg en gemeenten wordt versterkt
- ☒ Jongeren krijgen meer inspraak en zeggenschap over de organisatie van jeugdzorg
- ☒ De leeftijdsgrens in de Jeugdwet gaat naar 21 jaar

Partij voor de Dieren

"Met 160 pagina's is dit ons meest uitgebreide verkiezingsprogramma ooit. En met goede reden. We moeten flink aan de bak. Complexe problemen los je niet op met oneliners of populistisch gepraat, maar met echte oplossingen en rechtvaardig beleid." Zo luidt lijsttrekker Esther Ouwehand het verkiezingsprogramma van de Partij voor de Dieren (PvdD) in. Het verkiezingsprogramma van de partij — die van oudsher opkomt voor natuur en klimaat — legt naar eigen zeggen de focus op welzijn boven welvaart. Naast hun voorstellen om een einde te maken aan de fossiele industrie en een "klimaatnorm" in plaats van een NAVO-norm in te stellen, pleit de PvdD bijvoorbeeld ook voor een 32-urige werkweek en een huurmarkt bestaande uit 40 procent sociale huur.

De PvdD besteedt daarnaast veel aandacht aan zorg voor mensen in een kwetsbare positie. Het bevorderen van mentale gezondheid staat hoog op de agenda van de partij. Ook zijn er plannen om op buurtniveau te investeren in de gezondheid van mensen. Ook op het gebied van jeugdzorg wordt ingezet op meer preventie en ondersteuning van kinderen en gezinnen in de buurt en op school.

Wat valt op? De PvdD wil de verbinding tussen onderwijs, jeugdzorg en gemeenten versterken en beter faciliteren. Gemeenten krijgen van de partij "significant meer financiële steun", ook om pleegzorg te bevorderen en voor instanties zoals Veilig Thuis. De partij hoopt tevens verschillen tussen gemeenten in aanbod en kwaliteit van jeugdzorg terug te dringen. Jongeren krijgen daarbij meer inspraak en zeggenschap in hoe de jeugdzorg is georganiseerd.

Het is goed dat de PvdD in haar verkiezingsprogramma veel waardering uitspreekt voor de pleegzorg. Ook is het mooi dat de partij plannen heeft om landelijke campagnes voor het werven van pleegouders te starten. Daarnaast wordt de leeftijdsgrens in de Jeugdwet verruimd van 18 naar 21 jaar. Jeugdzorg wordt dan vanaf je 18e geleidelijk afgebouwd. De PvdD heeft ervoor gekozen om hun verkiezingsprogramma echter niet door te laten rekenen door het CPB. De financiële onderbouwing voor een deel van de jeugdzorgplannen uit hun programma is daarmee niet volledig duidelijk. Komende vrijdag worden de doorrekeningen van de deelnemende verkiezingsprogramma's bekendgemaakt.

Wat zegt DENK over jeugdzorg?

- ✓ Kwaliteit van zorg wordt verhoogd en wachtlijsten worden teruggedrongen
- ✓ Zorgpersoneel krijgt hoger beloond en administratieve lasten worden verlaagd
- ✓ Een minister voor de coördinatie van jongerenbeleid wordt aangesteld
- ✓ Meer investeringen in onderwijs en jongerenwerk ten behoeve van preventie

DENK

Het verkiezingsprogramma van DENK is alweer het laatste programma wat ik zal analyseren voor de Tweede Kamerverkiezingen. In "Nu is het moment" schrijft partijleider Stephan van Baarle dat de Nederlandse politiek "een dieptepunt" heeft bereikt en dat er een rode lijn moet worden getrokken tegen een politiek van uitsluiting. DENK zet in hun verkiezingsprogramma daarom in op het bestrijden van discriminatie, maar schenkt ook aandacht aan thema's zoals de woningnood en de bestrijding van armoede.

In de hoofdstukken "Jongeren en onderwijs" en "Gezondheid en zorg voor iedereen" wordt aandacht besteed aan het belang van inclusieve zorg die mensgericht en toegankelijk is voor iedereen. Maar ook kansengelijkheid in het onderwijs wordt genoemd: bezuinigingen op het onderwijs worden teruggedraaid en DENK wil investeringen in kansengelijkheid herstellen. Ook wil de partij een minister voor een Jongerenagenda aanstellen, die jongerenbeleid omtrent onderwijs, arbeid, wonen en (mentale) zorg coördineert.

Wat valt op? DENK schrijft in hun verkiezingsprogramma te willen investeren in de jeugdzorg en de ggz. De partij wil de kwaliteit van zorg verhogen en de wachtlijsten terugdringen. Interessant is

dat, verstoep in het hoofdstuk "Overheid en veiligheid", DENK ook wil investeren in preventie van jeugdcriminaliteit door meer inzet op onderwijs en jongerenwerk. Breder in de zorgparagraaf zegt DENK zorgpersoneel hoger te willen belonen voor hun werk en wordt de strijd aangegaan met de te hoge administratieve lasten. De partij wil de marktwerking in de zorg beperken, met name daar waar het gaat om de zorgverzekeraars. Via een gemeentelijke basisnorm moet er altijd een basisniveau aan zorg beschikbaar zijn op lokaal niveau.

Een aantal andere belangrijke thema's met betrekking tot jeugdzorg blijft echter onderbelicht. Gezien de partij slechts één keer het woord jeugd(zorg) heeft opgenomen in het verkiezingsprogramma worden er geen hele gerichte maatregelen genomen om de problemen binnen en buiten het stelsel aan te pakken en blijft het bij algemenere voornemens.